

In de Quickscan, die ieder kwartaal wordt gehouden, worden telkens drie nieuwe stellingen aan de metaalektrobedrijven voorgelegd over actuele thema's op hrm-gebied. Aan de hand van een 5-puntsschaal kunnen de bedrijven aangeven in hoeverre zij het eens zijn met de voorgelegde stellingen.

STELLINGEN

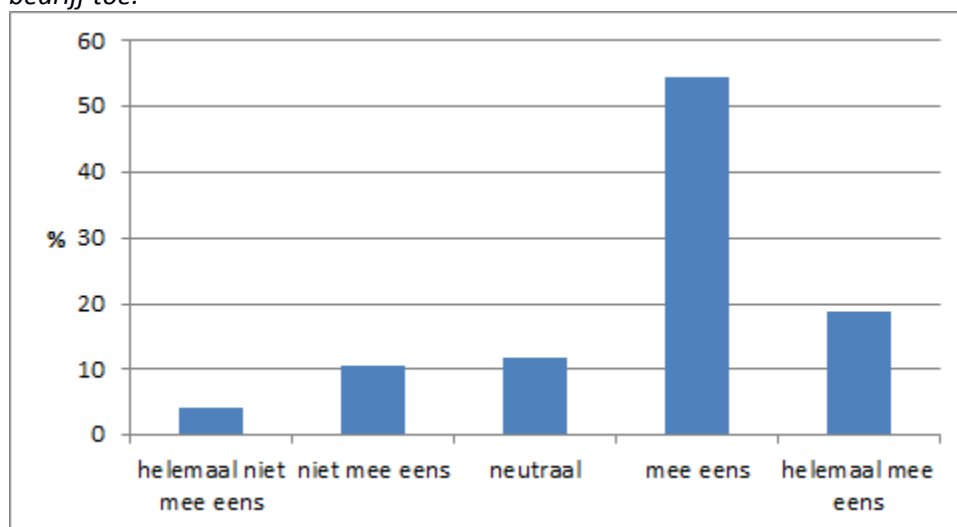
Deze Quickscan richt zich op de relatie tussen omzetveranderingen en de inzet van (flexibel) personeel en de hoeveelheid uitbestedingen. Op de onderstaande drie stellingen hebben 143 bedrijven gereageerd:

- (1) *"In tijden waarin de omzet stijgt neemt het aantal ingeleende krachten in ons bedrijf toe."*
- (2) *"In tijden waarin het aantal ingeleende krachten in ons bedrijf daalt, vragen we een bredere inzetbaarheid van onze vaste medewerkers."*
- (3) *"De uitbesteding van werkzaamheden aan andere bedrijven neemt af als onze omzet daalt."*

1. OMZET EN HET AANTAL INGELEENDE KRACHTEN BEWEGEN SIMULTAAN.

In 2012 daalde in de Metalektro de omzet in ieder kwartaal en werd ook de flexibele schil verkleind. Het gaat hier dan om medewerkers die op uitzend- of detachingsbasis voor een bepaalde tijd werkzaam zijn binnen een bedrijf. Flexibel personeel wordt vaak ingezet om een tijdelijke toename in de productie op te vangen. Het is daarom te verwachten dat niet alleen een afname van de omzet maar ook een toename van de omzet gerelateerd is aan het aantal ingeleende krachten. Aan de metaalektrobedrijven te vragen hebben we de volgende stelling voorgelegd:

Stelling 1: In tijden waarin de omzet stijgt neemt het aantal ingeleende krachten in ons bedrijf toe.

Bron: Arbeidsmarktmonitor Metalektro – Quickscan 2013/II, ROA

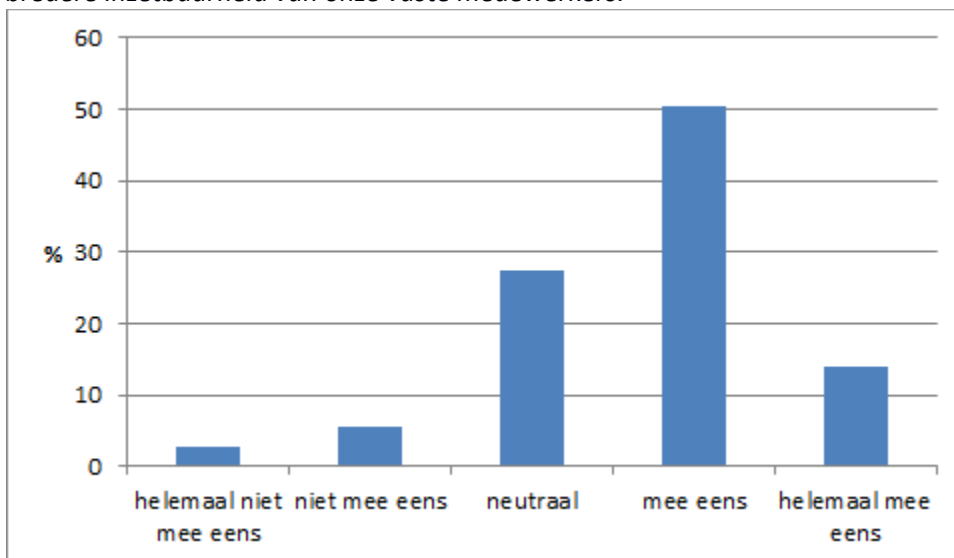
Bijna drie kwart van de metaalektrobedrijven die de stellingen heeft beantwoord is het eens of helemaal eens met de stelling. Nog geen 15% van de bedrijven is het oneens met de stelling en ongeveer 12% antwoordt neutraal. Een overgrote meerderheid van de metaalektrobedrijven

onderkent dus dat omzet en het aantal ingeleende krachten tegelijk en in dezelfde richting bewegen. De grootte van de bedrijven die op deze stelling hebben geantwoord blijkt niet van invloed te zijn op het antwoord. Het MKB en grote bedrijven ervaren dus dezelfde relatie tussen omzet en inleen. Wel is er een verschil tussen bedrijven uit verschillende sectoren. Bedrijven in de elektrotechniek zijn het vaker dan gemiddeld oneens met de stelling en bedrijven in de basismetaal of metaalproducten zijn het relatief vaker eens met de stelling. In de elektrotechniek lijkt het aantal ingeleende krachten dus minder dan gemiddeld afhankelijk van de omzet, terwijl inleen in de basismetaal en metaalproducten bedrijven meer dan gemiddeld met de omzet samenhangt.

2. DALING IN INGELEENDE KRACHTEN GAAT GEPAARD MET VRAAG NAAR BREDERE INZETBAARHEID VASTE MEDEWERKERS.

Zoals eerder vermeld worden ingeleende krachten vaak ingezet om een tijdelijke toename in de productie op te vangen. Dit kan op twee manieren gebeuren. Allereerst kan het zo zijn dat extra personeel het vaste personeel ondersteunt in hun kerntaken. Anderzijds kan het ook zo zijn dat ingeleende krachten bepaalde nevenwerkzaamheden van het vaste personeel overnemen zodat het vaste personeel zich volledig kan concentreren op hun kerntaken. Zoals bij stelling 1 aangegeven, werd in 2012 het aantal ingeleende krachten verkleind en is dit hoogstwaarschijnlijk het gevolg van de afnemende omzet. Bovendien is gebleken dat in 2012 de vraag naar breed inzetbare medewerkers is toegenomen. Dit suggereert dat ingeleende krachten een aantal taken van het vast personeel heeft overgenomen in tijden van economische bloei en dat deze taken nu terugvloeien naar de vaste medewerkers. Om dit nader te onderzoeken hebben we de volgende stelling aan de deelnemende metaalektrobedrijven voorgelegd:

Stelling 2: In tijden waarin het aantal ingeleende krachten in ons bedrijf daalt, vragen we een bredere inzetbaarheid van onze vaste medewerkers.

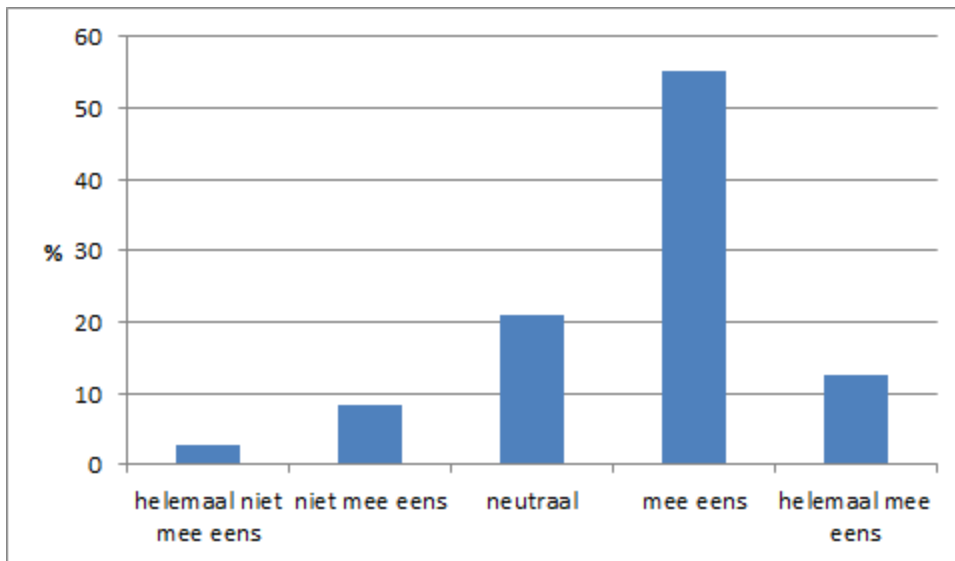
Bijna 65% van de metalektrobedrijven is het eens of helemaal eens met de stelling. 27% antwoordt neutraal en ongeveer 7% is het oneens met de stelling. In veruit de meeste metalektrobedrijven leidt een daling in het aantal ingeleende krachten dus tot een extra vraag naar brede inzetbaarheid van de vaste medewerkers. Dit impliceert dat het werk dat de ingeleende krachten uitvoerden gedeeltelijk weer opgevangen moet worden door het vaste personeel. Hieruit maken we op dat het taken betreft die (gedeeltelijk) anders zijn dan de taken die het vaste personeel uitvoerde gedurende tijden van economische voorspoed. Er zijn hierin geen verschillen waarneembaar tussen grote of kleinere bedrijven. Wel vinden we dat bedrijven in de transportmiddelensector opvallend vaak de antwoordoptie neutraal hebben gekozen bij deze stellingen. Bedrijven in de basismetalektro en de elektrotechniek zijn het vaker dan gemiddeld eens met de stelling.

Als we de resultaten van stelling 1 en 2 samen interpreteren kunnen we stellen dat in tijden waarin de omzet stijgt, er meer ingeleende krachten worden aangetrokken waardoor een minder breed takenpakket wordt gevraagd van de vaste medewerkers. Uitzendkrachten worden kennelijk niet alleen aangetrokken om de vaste medewerkers te ondersteunen in de toename in productie, maar ook puur om werkzaamheden te verrichten waarvoor vaste medewerkers gedurende tijden van hoge productie minder tijd beschikbaar hebben. In minder florissante tijden, worden veel van deze ingeleende krachten niet langer ingehuurd en komt een deel van deze werkzaamheden weer terug bij vaste medewerkers.

3. OOK UITBESTEDINGEN WORDEN BIJ EEN GROTE MEERDERHEID VAN DE METALEKTROBEDRIJVEN VERMINDERD ALS DE OMZET DAALT.

Een verandering in de omzet lijkt niet alleen samen te hangen met het aantal ingeleende medewerkers maar ook met het aantal uitbestedingen. In 2012, een jaar met afnemende omzet, besteedden metalektrobedrijven namelijk minder werkzaamheden uit aan andere bedrijven dan in jaren waarin de omzet hoger was. Dit gold zowel voor binnenlandse als voor buitenlandse uitbestedingen. Om te onderzoeken of er daadwerkelijk een relatie is tussen omzet en uitbestedingen, hebben we de volgende stelling aan de bedrijven voorgelegd:

Stelling 3: De uitbesteding van werkzaamheden aan andere bedrijven neemt af als onze omzet daalt.

Bron: Arbeidsmarktmonitor Metalektro – Quickscan 2013/II, ROA

Een meerderheid van 68% van de metalektrobedrijven is het eens of helemaal eens met deze stelling. 21% antwoordt neutraal en 11% is het oneens met de stelling. Het lijkt er dus sterk op dat er een verband is tussen de omzet en de uitbestedingen. Grote bedrijven zijn het iets vaker eens met deze stelling dan MKB-bedrijven. Ook bedrijven in de elektrotechniek zijn het ten opzichte van bedrijven in andere sectoren iets vaker eens met deze stelling.

De Quickscan wordt uitgevoerd door het *Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt* (ROA) van de Universiteit Maastricht in opdracht van de stichting A+O Metalektro.

Voor meer informatie over de Quickscan kunt u terecht bij dr. Ruud Gerards, tel. 043-388 3647, e-mail r.gerards@maastrichtuniversity.nl.